

እንኮ ፍታሕ፡ ማሕበራዊ መሰረት ደመኛ ጸላኢኝ ምፍላጥ፡

ፈሊጥካ ራእይኝ ምንጸርን ዕጥቅኝ ምስጣምንዩ።

ብሰሩዕ ፖለቲካዊ ንጥፈታት ዘይከታተል፡ ብዝተበታተነ መልክዕ ብህይወት ንምንባር ዘድልይዎ መሰረታዊ ነገራት ንምርካብ ላዕሊ ታሕቲ ክብል ዝውዕል ሓፋሽ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ገለ ናይ ፖለቲካውን ብረታውን ቃልሲ ተመክሮ ኣለና፣ ናትና ራእይ ኣለና፣ ዓቕሚ ኣለና ዝብሉ ፖለቲከኛታትን ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ሊቅነት ዝበጽሑ ምሁራትን ከይተረፈ፡ ተሓቢኦም ዘይኮነ ብወግዒ፡ ኣብዚ እንኮ-ሰባዊ ጃንዳዊ ውዲታዊ መንግስታዊ ጉጅለ ዘለዎም ፖለቲካዊ ሚዛን ክገልጹ እንከለው፡ ፈታዊ ዘይብሉ ጸላኢ ኩሉ ህዝቢ ኤርትራዊ ኢሎም ከዛረቡ ይስምዑ።

እዚ ፖለቲካዊ ሚዛንዚ ናይ ሓደ ክልተ ሰባት ፖለቲካዊ ገምጋም ወይ ሚዛን፡ ከምኡውን ናይ ሓደ ወይ ክልተ መዓልቲ ስሕታን ዘይኮነ፡ ብዝተፈላለዩ ሰባት ብዙሕ ጊዜ ተደጋጊሙ ክበሃል ዝስማዕ ዝንቡዕ ኣገንዝቦዩ። እዚ ከምዚ ዝበለ ዝንቡዕ ፖለቲካዊ ሚዛን ብደረጃ ውልቀ ሰባት ጥራጥ ዝበሃል እንተዝኸውን ብዙሕ ኣይመዛረቦን። ፖለቲካዊ ውድባት፣ ሰቢክ ማሕበራት፣ መራሽቢ ብዙሓን ከም ትካላት፡ ህግደፍ ፈታዊ ዘይብሉ ጸላኢ ኩሉ ህዝቢ ኤርትራዊ ኢሎም ከይተሰከፉ ኣብ መድረኽ ወጺኦም ክገልጽዎ፡ ከስተምህርሉ ክትሰምዕ እንከለኝ ግን፡ ዝሰማዕካዮ ንምእማን ትጽገም። ካብ መንጎቲ 30 ዓመት ምሉእ ከይረብረብ ወይ ኣላሽ ከይበለ፡ ብዝተናወሐ ፖለቲካውን ዕጥቃውን ቃልሲ ዝሓለፈ፡ ኣብ መረርቲ ዓውደ ውግኣት ፈታዊ ጥራሕ ዘይኮነ ጸላእቲ ባዕሎም ዝምስክርሉ መስተንክራዊ ጀግንነታዊ ቅያ ዘመዝገበን ብዓወት ዝተጸንበለን ተቃላሳይ ህዝቢ ከምዚ ዝበለ ኣረዳድኣ ክርከብ ይገርም።

ስለምንታይዩ ዘገርም? እዚ ኣገንዝቦዚ ንንውሓት ጊዜ ሰውራ ኤርትራን ኣብኡ ዝተሞህለሉ ተመክሮን ዝተመዝገበ ሃገራዊ ሓርበኝነትን ዘይምጥን ስለ ዝኾነዩ። እዚ ኣገንዝቦዚ፡ ናይ ዝተዘርገ፣ ብስትራተጂን ስልትን ናይ ዘይምራሕ ተልመደን ፖለቲካን ፖለቲከኛታትን መግለጺዩ። ምክንያቱ ዝኾነ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ዝተቐጸጸረ ሓይሊ፡ ዘዕቆቦ ማሕበራዊ ሓይሊ ኣለዎ። እቲ ደርባዊ ማሕበራዊ መሰረት ብዓቕን ብዙሕ ክኸውን ይኸእል። ውሑድውን ክኸውን ይኸእል። ንነገራት ብፖለቲካዊ ንቕሓት ዝሰፍር ፍትሓውን መትከላውን ክኸውን ይኸእል። ብኣንጻሩ፡ ብመቐልሰትና ዝነበሩ፣ መማህርትና፣ ደቂ-ዓድና፣ መራሕትና ...ወዘተ ናብ ዝደለኻዮ ፖለቲካዊ መኣዝን ዝገተት፡ በል ዝተባህሎ ከም ዘለዎ ዝደግም፡ ግበር ዝተባህሎ ስለምንታ ከይበለን ዝፍጽም፡ ኮታ ኣንጻር ገዛእ ሰብኣዊ ክብሩን ነገራዊ ረብሓኡን ዝተሰለፈ መጋበርያ ክኸውን ይኸእል።

ሓደ ብንቕሓት ከተሓዝ ዘለዎ ኣገንዝቦ ግን፡ ኣብ ዓውደ ፖለቲካ መጀመርያ ዝሰራዕ መስፈሪ ዓቕንን ዓይነትን ዘይኮነ ደርባዊ ፖለቲካዊ ባህሪ ዝፈጥሮ ናይ ኣረኣኢያ ምሕዝነት ወይ መሰረትዮ። ስለዚ ከኣ ዝኾነ ፖለቲካዊ ሓይሊ ድኹም ክኸውን ይኸእል። ሓያልውን ክኸውን ይኸእል። ሓያል ድዩ ድኹም ብዘየገድስ ናተይ ዝብሎም ናትና ዝብልዎ ማሕበራዊ መሰረት ከም ዘለዎ ከደናገር ዘይግበእ ስነ-ፍልጠታዊ ሓቂዮ። ካብ ማህጸን ናይዚ 20 ዓመት ሰላማዊ ፖለቲካዊ፣ 30 ዓመት ፖለቲካውን ብረታውን ተጋድሎ ዘካየደ ሓርበኛ ህዝቢ ዝተወልዱ ገለ ፖለቲከኛታት፣ ምሁራት፣ መራሕትን ኣካየድቲ ስራሕን መራሽቢ ብዙሓን ጉጅለ ህግደፍ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ፈታዊ የብሉን። ብኹሉ ኩነን ጽሉእዮ ዝብል መግለጽን ጎስጓስን ክገብሩ ክትሰምዕ እንከለኻ፡ ፖለቲካ ኤርትራ ክሳብ ክንደይ ኣንፈቱ ተዛቢዑ፣ ተዘሪገ፣ ብመጽናዕቲ ብብስለት ዘይኮነ ብስምዒት ይምራሕ ምህላው ትግንዘብ። ትጉሂ። ንሓቂ ንፍትሒ ዝወሓጠ ድሑር ፖለቲካዊ ዕሉም ንምጽሃይ፡ ዝተበከለ ዝተዛበዐ ኣተሓሳስባ ንምዕራይ ብዙሕ ጊዜን ዋጋ ከም ዘኸፍል ከኣ ትርዳእ።

እዚ ካብ መስመር ሓቂ ዝኹብለል ፖለቲካዊ ኣገንዘብ ተኸቲልካ፡ ንህግደፍ ምሉእ ንምሉእ ኣልጊሰካ፡ ዝበዝሐ ህዝቢ ዝደልዮ፡ ንረብሓን መሰል ዝበዝሐ ህዝብታት ኤርትራ ድማ ዝውክል መሰረታዊ ናይ ስርዓት ለውጢ ምምጻእ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ኣብ ኣሰላልፋ ፖለቲካዊ ሓይልታት ዝተዛበዐ ርድኢት ሒዝካ፡ ጸረ ምልኪ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ይቃለስ ኣለኹ ምባል ንገዛእ ርድኡ ምፍቀስ ዘድሊዮ ከቢድ ፖለቲካዊ ሕግምዮ።

ጉጅለ ህግደፍ ብሕጋዊ ዓይኒ ሕጋዊ ኣይኮነን። ብባህሪ ንብዙሓትን ውጽዓትን ኤርትራውያን ዝውክል ኣይኮነን። ግን ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ተቐጻጺሩ ኣሎ። ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ብዘይሕጋዊ ኣገባብ ምቁጽጽር ማለት ከኣ፡ ይዕቦ ይንኣስ፡ ይውሓድ ይብዛሕ፡ ጸጋታት ሃገር ምብሓትን ምግባት ማለትዮ። ፖለቲካውን ቁጠባውን ጸጋታት ሃገር ክቆጸጸር ዝኸኣለ ከኣ ኣብ መሬት ረጊጹ ምብር ኣብ ህዋ እናተንሳፈፈ ኣይኮነን። ሰንሰለት ጥፍኣት ዘርጊሑ፡ ዝመርሕን መምርሒ ዘውርድን ኣካል ኣሎ። ነቲ ሰንሰለታዊ ናይ ጥፍኣት መስኖ ተኸቲሉ መምርሒ ዝትግብር ኣካል ኣሎ። ሃገራዊ ጸጋታት ኣብ መንጎ ናይ ጥፍኣት ሰንሰለት ከመይ ከም ዝመቐራሕ ዝውጥን ዝውስን ኣካል ኣሎ። ብዝተሞህሮ መቐኘን ዓገቡ መራሒያይ ኣይትሙተኒ፡ ስርዓተይ ኣይትውደቕኒ ዝብል ታኮ ኮይኑ ዘገልግል ኣሎ።

እዚ ኣብ 24 ግንቦት ናይ 2019 ኣብ ርድኡ ከተማ ኣስመራ፡ መራሒ ህግደፍ ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ብምኽንያት ጽንብል ነጻነት መደረ ከስምዕ ናብ መድረኽ ኣብ ዝወጽኦ ዝነበረ ዕልልታን ጣቕሲትን ፖለቲካዊ ኣረኣጺያን ቁጠባዊ ረብሓን መሰረት ዝገበረ ምብር በል ተባሂሉ ዝተቐሰበ ዝተገደደ ከምዘይኮነ ብግቡእ ንዝተኸታተሎ ብሩህዮ። ኣዴታትን ኣቦታትን ብሓፈሻ፡ ተቐኒነን፣ ተሓኒነን፣ ክዳን ኣጸዕድዮን፣ ወርቂ ኣንጠልጢለን መልእኽቲ ኢሳያስ ብግቡእ ካብ ልሳኑ ከይወጽኦ ነጎዳ ዝኾነ ጣቕሲትን ዕልልታን ዘስመዓ ዝነበሩ ኣዴታት ከኣ ብፍላይ፡ ቡቲ ብሃገራዊ ድሕነት ዝፍለጥ ኣብ ብርሰት ኤርትራውያን ዝነጥፍኦ ዘሎ ትካል ጸጥታ በሉ ስለ ዝተባህሉ/ላ ተገዲዶም ተገዲደን ምብር ኣይድግፍዎን ኣይድግፋኦን ኢልካ ከተመኽኒዮሎም ከተመኽኒዮለን ፖለቲካዊ ገበንዮ።

ማሕበራዊ መሰረት ናይ እንኩሰባዊ ስርዓት ህግደፍ ከም ትልሙድ ኣብ ኩሉ ሃገራት ዝግበር ቁጠባዊ ረብሓ ዝሰረቱ ፖለቲካዊ ደገፍ ዘይኮነ፡ ካብ መስመር ሰብኣውነት ዝወጽኦ ገዛእ ነብሱ ዝረሰዐ፡ ክሳብ ዘለኻ ምሳኻ ኣለኹ፡ ንሳኻ ኣብ ዝሞትካሉ ሞተይ ምሳኻ ዝብል ዕሙት ተረድኦ ዘለዎ ሓደገኛ እምነትዮ። ኣብቲ ብምኽንያት መዓልቲ ነጻነት ዝተወደባ መድረኽ ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ዘስመዖ መደረ፡ ፖለቲካዊ ሚዛን ዝወሃዕ መልእኽቲ ከምዘይነበረ ሚዛን ንዘለዎም ብነብሶም ንዝተኣማመኑ ሰባት ብሩህዮ። ይኹን ግን እቶም ደገፍቲ ዘይኮነ ኣምላኽቲ ብድምጺ ጥራሕ ዘይኮነ ብኣካል ከመይ ይዕጅብዎ ከም ዝነበሩ ዝተኸታተልናዮዮ።

ልጎም ኣልቦ እንኮ ሰባዊ መንግስቲ ህግደፍ፡ ኣብ ውሽጢ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ብጸታኣን ምስ ውጽዓት ደቂ-ኣንስትዮ ዝግለጸ ግን ከኣ ብኣረኣጺያን ብረብሓን ኣካል ኣምሳል ናይቲ ቢሮክራሲያዊ ገዛእ ደርቢ ዝኾነ ወጸዕቲ ደቂ-ኣንስትዮ ኣለዎ። ናተን ፖለቲካዊ መንነት ዘይብለን ኣምላኽቲ ደቂ-ኣንስትዮ ኣለዎ። ኣብ መድረኽ መዓልቲ ነጻነት ኣብ ኣስመራ ዘምልኽኦ ኢሳያስ ሪኣን ናብ ዕቡዳት ተቐይረን እንታይ ይገብሩ ነይረን ነቲ ዘይሃስስ ምስሊ ደጊምካ ምዕዛብዮ። ኣብ ውሽጢ ሓፈሻ መንእሰያት ተመሳሳሊ ተልእኾ፡ ኣምልኽን ተግባርን ዝፍጽሙ ኣብ ዘይደርቕ ጣዕሚ ድማ ዝነበሩ ኣለው። ኣብ ወተሃደራት፣ ኣብ ምሁራት፣ ኣብ ሽቃሎ፣ ኣብ ሓረስቶት ኣብ ኩሉ እዚ ጉጅለ ከይወድቕ ዝከኣሎም ዝገብሩ፡ ቅድሚ ሎሚ ዘይፈልጥዎ ጣዕሚ ናይ ናብራ ዝረኽቡ፡ ዘምልኹ፡ ነቲ ምስኪን ሓፋሽ ጸም ዘሕድሩ፡ ዝስልዩ፡ ዝኣስሩ፡ ዝቐትሉ መሓውራት ኣለው። ኣብ ወጻኢ ብተመሳሳሊ ብስመ ህዝቢ ኤርትራን ሃገረ ኤርትራን ዝሸቅጡ፡ ኣብ ውሽጢ ኤርትራን ኣብ ዝነበሩለን ሃገራት ዘይነጽፍ ሃብቲ ዘንቀሳቕሱ፡ ብዛዕባ ጭቡጥ ምስሊ ፖለቲካ ኤርትራ ንወጻኢ ተኛታት ዘደናገሩ ሓሶት ዝምግቡ፡ ንኤርትራውያን ዝኸፋፍሉ ዝስልዩ ምሁራትን ገዳይምን ተጋደልትን ዝርከብዎም ምንጩ ቁጠባ ጸጥታን ኮይኖም ዘገልግሉ ኣለው።

እዚኣም ብቁርም ኣዝዮም ውሑዳት ክኾኑ ከም ዝኸኸሉ ንምግማት ኣየጸግምን። ምስ ዘለዎም ናይ ጥፍኣት ሰንሰለት፣ ዝገበትዎ ሃብቲ ሃገር፣ ዘሪኣሞ ምስ ዘለው ፖለቲካዊ ድሕረት፣ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ ፈጠራም ምስ ዘሎ ዕድል ደሚርካ ክምዘን እንከሎ፣ ህግደፍ ደጋፊ የብሉን ክትብል ዘይኮነ፣ ገና ዘይተበጠጠሰ ናይ ጥፍኣት ማሕበራዊ መሰረት ከም ዘለዎ ዘረጋግጽዮ። ህግደፍ ናይ ውሑዳትዮ የሰማምዐናዮ። ህግደፍ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ብኩለ-መዳያዊ ቃልሲ ክውገድ ኣለዎ የሰማምዐናዮ። ህግደፍ ፈታዊ የብሉን ዝብል ግን፣ ክእረም ዘለዎ ፖለቲካዊ ሚዛኑ ዝወረደ ተረደኦዮ። ህግደፍ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ሒዞ ዘሎ ፖለቲካዊ ሓይሊዮ።

ነዚ ጸረ-ህዝቢ ባህሪኡን ተግባሩን ሒዞ 728 ዓመት ኣብ ልዕሊ ሚሊዮናት ከሸካዕልል መሰረት ዝኾኖ ማሕበራዊ ሓይሊ ከም ዘለዎ ብንቕሓት ተቐቢልና ትርጉም ዘለዎ ፖለቲካዊ ስራሕ ክንሰርሕ ክንበቅዕ ኣለና። ናብ ኣምልኽ ዝተሰጋገረ ናይ ጥፍኣት ማሕበራዊ መሰረት ከም ዘለዎ፣ እዚ መሓውር እዚ ከይፈረሰ እቲ ቀንዲ ወሳኒ ብሓደ ሰብ ዝዝወር መሪሕነታዊ ጃንዳ ክውገድ ከም ዘይከኣል ርዱእ ብምግባር፣ ነዞም ተኣሳሲሮም ንበረልና ንበር ዝብሉ ዘለው መጋበርያታት መን? መዓስ? እንታይ ኢሉ/ኢላ? እንታይ ፈጸሙ/ማ ብጭብጢ ሰኒድና ክንሕዝ ከነቃልዕን ግብረ መልሲ ክንህብ ኣለናን ይግባእን። ክንጥቃዕ፣ መርድእ ክንተሓባበር፣ ኣብ ዳስ ሓዘን ክንተኣኻኹብን ዘይኮነ፣ ንበዝሕ ንሕና፣ ፍትሓዊ ጭርሖ ናትና፣ መሳርሒ ቃልሲ ምስና ስለ ዝኾነ፣ ካብ ስቕ ኢልካ ምህራም ናብ ምክልኻል፣ ካብ ምክልኻል ናብ ምጥቃዕ ክንሰጋገር ኣለና። መዓስ ሕጂ። ምክንያቱ ካብዚ ዘለናዮ ክንወጽኣሉ ንኸኸል እንኮ ፍታሕ፣ ማሕበራዊ መሰረት ደመኛ ጸላኢኻ ምፍላጥ፣ ፈሊጥካ ራእይኻ ምንጻርን ዕጥቕኻ ምስጣምንዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፣ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 29-05-2019